

Programma van Toetsing en Afsluiting

Cohort 2026-2028

4 havo 2026-2027

Huygens College
Middenweg 68
1703 RD Heerhugowaard
Tel. (072) 5765700
info@huygens.nl
www.huygens.nl

Inleiding

In dit Programma van toetsing en afsluiting (PTA) zijn alle schoolexamentoetsen opgenomen van het huidige schooljaar. Schoolexamentoetsen kunnen zowel in voorexamenjaren als in het examenjaar worden afgenomen. Een overzicht per vak van alle schoolexamentoetsen met gewichten is in te zien op onze website (examen). Hier is tevens een overzicht opgenomen van de toegestane hulpmiddelen.

Voor de regels rondom aanwezigheid en herkansingen wordt verwezen naar het examenreglement op onze website.

Het eindexamencijfer van een vak bestaat uit het gemiddelde van het cijfer voor het centraal examen en het gemiddelde van de schoolexamentoetsen. Het examenprogramma is na te lezen op examenblad.nl.

Een aantal vakken heeft geen centraal examen, deze vakken hebben alleen schoolexamentoetsen. Dit betreft de volgende vakken:

havo: ckv, maatschappijleer, nlt, lo

vwo: ckv, maatschappijleer, nlt, lo

vmbo-tl: kckv, maatschappijleer, lob, lo, ppe

vmbo-bb/kb: kckv, maatschappijleer, lob, lo

Programma van toetsing en afsluiting

Studie: 4 HAVO

Vak: Nederlands

Schoolexamens

Lesmethode: KERN Nederlands taal & cultuur

Hulpmiddel: geen

Toetsen

SE	omschrijving	eindtermen	type	vorm	moment	weging	duur	herkans- baar	SE- stof	CE- stof	schooleigen programma
441	Spellen, formuleren en woordenschat de leerling geeft bij deze toets de fouten in een zakelijke tekst aan en verbetert ze. Het betreft hierbij spel-, interpunctie-, stijl-, en andere taalfouten. Tevens zal de woordenschat getoetst worden door middel van een 'gatentekst'.	Domein A, C	T		SE3	15	50	☒	☒	☒	☐

Toelichting:

Type:	Vorm:	Moment:
HD = handelingsdeel	S = schriftelijk	SE = wordt afgenomen tijdens SE-week
PO = praktische opdracht	M = mondeling	P = wordt afgenomen tijdens de les of een ander moment
T = toets	D = divers	n.n.b. = nog niet bekend

De weging van de schoolexamentoetsen is weergegeven in percentages. De duur van de toetsen is weergegeven in minuten.

Als het hokje bij herkansbaar is aangevinkt dan kan de toets eventueel worden herkanst. Wel moeten hierbij de regels voor herkansingen in acht worden genomen die in het examenreglement zijn opgenomen.

Als er een vinkje staat bij Schooleigen programma dan is de inhoud niet expliciet benoemd in het examenprogramma van het CVTE.

Programma van toetsing en afsluiting

Studie:4 HAVO

Vak: geschiedenis

Schoolexamens

Lesmethode: Memo MAX

Hulpmiddelen: woordenboek Nederlands

Toetsen

SE	omschrijving	eindtermen	type	vorm	moment	weging	duur	herkans- baar	SE- stof	CE- stof	schooleigen programma
441	Tijdvak 1 t/m 4 (hoofdstuk 1)	Domein A en B	T	S	P1	5	100	☐	☒	☐	☐
442	Thema 1: creatieve opdracht	Domein C	PO	D	P2	5	n.v.t.	☐	☒	☐	☐
443	Tijdvak 5 en 6 (hoofdstuk 2 en 3)	Domein A en B	T	S	P2	10	100	☐	☐	☒	☐
444	Tijdvak 7 en 8 (hoofdstuk 4 t/m 6)	Domein A, B en D	T	S	P3	10	100	☐	☐	☒	☐
445	Thema 2: Creatieve opdracht bij Domein D	Domein D	PO	D	P3	5	n.v.t.	☐	☒	☐	☐

Toelichting:

Type:	Vorm:	Moment:
HD = handelingsdeel	S = schriftelijk	SE = wordt afgenomen tijdens SE-week
PO = praktische opdracht	M = mondeling	P = wordt afgenomen tijdens de les of een ander moment
T = toets	D = divers	n.n.b. = nog niet bekend

De weging van de schoolexamentoetsen is weergegeven in percentages. De duur van de toetsen is weergegeven in minuten.

Als het hokje bij herkansbaar is aangevinkt dan kan de toets eventueel worden herkanst. Wel moeten hierbij de regels voor herkansingen in acht worden genomen die in het examenreglement zijn opgenomen.

Als er een vinkje staat bij Schooleigen programma dan is de inhoud niet expliciet benoemd in het examenprogramma van het CVTE.

Programma van toetsing en afsluiting

Studie:4 HAVO

Vak: aardrijkskunde

Schoolexamens

Lesmethode: De wereld van...

Hulpmiddelen: atlas bij 441

Toetsen

SE	omschrijving	eindtermen	type	vorm	moment	weging	duur	herkans- baar	SE- stof	CE- stof	schooleigen programma
441	Schoolexamen SE stof: hoofdstuk 1, 2 en 3 H1 het Amerikaans-Mexicaanse grensgebied, H2 Natuur en landschap, H3 Actuele vraagstukken in Brazilië	Domein A, B, C, D	T	S	P2	15	100	☒	☒	☐	☐
442	PO stad en platteland In deze opdracht onderzoeken en analyseren leerlingen geografische verschillen in ruimtelijke vraagstukken tussen stedelijke en landelijke gebieden.	Domein A, E	PO	P	P3	10	240	☐	☒	☐	☐

Toelichting:

Type:	Vorm:	Moment:
HD = handelingsdeel	S = schriftelijk	SE = wordt afgenomen tijdens SE-week
PO = praktische opdracht	M = mondeling	P = wordt afgenomen tijdens de les of een ander moment
T = toets	D = divers	n.n.b. = nog niet bekend

De weging van de schoolexamentoetsen is weergegeven in percentages. De duur van de toetsen is weergegeven in minuten.

Als het hokje bij herkansbaar is aangevinkt dan kan de toets eventueel worden herkanst. Wel moeten hierbij de regels voor herkansingen in acht worden genomen die in het examenreglement zijn opgenomen.

Als er een vinkje staat bij Schooleigen programma dan is de inhoud niet expliciet benoemd in het examenprogramma van het CVTE.

Programma van toetsing en afsluiting

Studie:4 HAVO

Vak: economie

Schoolexamens

Lesmethode: Pincode

Hulpmiddelen: niet grafische rekenmachine

Toetsen

SE	omschrijving	eindtermen	type	vorm	moment	weging	duur	herkans- baar	SE- stof	CE- stof	schooleigen programma
441	Praktische opdracht over een algemeen economisch onderwerp onderwerp naar keuze	A, J	PO	D	P3	10	400	☐	☒	☐	☐
442	Concepten: schaarste en ruil, keuze onderwerp Komt overeen met de katernen: schaarste en ruil en een keuze Katern	B, C, K	T	S	P3	10	100	☒	☒	☐	☐
991	Handelingsdeel klaslokaalexperimenten Klaslokaal experimenten	B, C, D, E, F, G, H, I	HD	D	P3	0	40	☐	☒	☒	☐

Toelichting:

Type:	Vorm:	Moment:
HD = handelingsdeel	S = schriftelijk	SE = wordt afgenomen tijdens SE-week
PO = praktische opdracht	M = mondeling	P = wordt afgenomen tijdens de les of een ander moment
T = toets	D = divers	n.n.b. = nog niet bekend

De weging van de schoolexamentoetsen is weergegeven in percentages. De duur van de toetsen is weergegeven in minuten.

Als het hokje bij herkansbaar is aangevinkt dan kan de toets eventueel worden herkanst. Wel moeten hierbij de regels voor herkansingen in acht worden genomen die in het examenreglement zijn opgenomen.

Als er een vinkje staat bij Schooleigen programma dan is de inhoud niet expliciet benoemd in het examenprogramma van het CVTE.

Programma van toetsing en afsluiting

Studie: 4 HAVO

Vak: maatschappijleer

Schoolexamens

In het vak maatschappijleer komen de volgende thema's aan de orde:

Rechtstaat

Pluriforme samenleving

Politiek

Verzorgingsstaat

Lesmethode: Thema's maatschappijleer 6e druk

Toetsen

SE	omschrijving	eindtermen	type	vorm	moment	weging	duur	herkans- baar	SE- stof	CE- stof	schooleigen programma
441	Politiek	Domein A en B	PO	S	P1	25	40	☒	☒	☐	☐
442	Rechtsstaat	Domein A en C	PO	S	P2	25	40	☒	☒	☐	☐
443	Pluriforme samenleving	Domein A en E	PO	S	P3	25	40	☒	☒	☐	☐
444	Verzorgingsstaat	Domein A en D	PO	S	P3	25	40	☒	☒	☐	☐

Toelichting:

Type:	Vorm:	Moment:
HD = handelingsdeel	S = schriftelijk	SE = wordt afgenomen tijdens SE-week
PO = praktische opdracht	M = mondeling	P = wordt afgenomen tijdens de les of een ander moment
T = toets	D = divers	n.n.b. = nog niet bekend

De weging van de schoolexametoetsen is weergegeven in percentages. De duur van de toetsen is weergegeven in minuten.

Als het hokje bij herkansbaar is aangevinkt dan kan de toets eventueel worden herkanst. Wel moeten hierbij de regels voor herkansingen in acht worden genomen die in het examenreglement zijn opgenomen.

Als er een vinkje staat bij Schooleigen programma dan is de inhoud niet expliciet benoemd in het examenprogramma van het CVTE.

Programma van toetsing en afsluiting

Studie: 4 HAVO

Vak: wiskunde A

Schoolexamens

Lesmethode: Moderne wiskunde

Hulpmiddelen: grafische rekenmachine

Toetsen

SE	omschrijving	eindtermen	type	vorm	moment	weging	duur	herkans- baar	SE- stof	CE- stof	schooleigen programma
441	Statistiek met ICT	E5	PO	S	P2	5	400	☐	☒	☐	☐
442	Telproblemen H4 Systematisch tellen	B3	T	S	P3	5	50	☒	☒	☐	☐

Toelichting:

Type: HD = handelingsdeel PO = praktische opdracht T = toets	Vorm: S = schriftelijk M = mondeling D = divers	Moment: SE = wordt afgenomen tijdens SE-week P = wordt afgenomen tijdens de les of een ander moment n.n.b. = nog niet bekend
---	--	---

De weging van de schoolexamentoetsen is weergegeven in percentages. De duur van de toetsen is weergegeven in minuten.

Als het hokje bij herkansbaar is aangevinkt dan kan de toets eventueel worden herkanst. Wel moeten hierbij de regels voor herkansingen in acht worden genomen die in het examenreglement zijn opgenomen.

Als er een vinkje staat bij Schooleigen programma dan is de inhoud niet expliciet benoemd in het examenprogramma van het CVTE.

Programma van toetsing en afsluiting

Studie:4 HAVO

Vak: biologie

Schoolexamens

Lesmethode: Biologie voor jou

Hulpmiddelen:

Toetsen

SE	omschrijving	eindtermen	type	vorm	moment	weging	duur	herkans- baar	SE- stof	CE- stof	schooleigen programma
441	Praktische opdracht Ethologie	A, O7	PO	D	P3	5	300	☐	☒	☒	☐
442	T2 Voortplanting, T6 Waarneming & gedrag, T7 Ecologie & milieu Allen P is CE stof	M6,O5,O6,O7O8,O9,P1,P2,P3,P5	T	S	P3	10	100	☒	☒	☒	☐

Toelichting:

Type: HD = handelingsdeel PO = praktische opdracht T = toets	Vorm: S = schriftelijk M = mondeling D = divers	Moment: SE = wordt afgenomen tijdens SE-week P = wordt afgenomen tijdens de les of een ander moment n.n.b. = nog niet bekend
---	--	---

De weging van de schoolexamentoetsen is weergegeven in percentages. De duur van de toetsen is weergegeven in minuten.

Als het hokje bij herkansbaar is aangevinkt dan kan de toets eventueel worden herkanst. Wel moeten hierbij de regels voor herkansingen in acht worden genomen die in het examenreglement zijn opgenomen.

Als er een vinkje staat bij Schooleigen programma dan is de inhoud niet expliciet benoemd in het examenprogramma van het CVTE.

Programma van toetsing en afsluiting

Studie:4 HAVO

Vak: culturele en kunstz. vorming

Schoolexamens

Het vak Culturele Kunstzinnige Vorming bestaat uit drie onderdelen. Gedurende alle drie de perioden worden naast de theoretische onderdelen ook praktische opdrachten uitgevoerd. De praktische opdrachten worden in de lessen door de docent opgegeven en gedurende het gehele voorexamenjaar uitgewerkt en verzameld in het Kunstdossier.

In periode 1 wordt de theorie getoetst in een schriftelijke schoolexamentoets, die voor 35% meetelt in het eindcijfer. Daarnaast worden in deze periode praktische opdrachten uitgevoerd, waarvan de resultaten worden opgenomen in het Kunstdossier.

In periode 2 volgt een beoordeling waarin theoretische bronnen worden herkend en toegepast in een praktische opdracht. Deze beoordeling telt voor 30% mee in de eindbeoordeling. Ook in deze periode worden aanvullende praktische opdrachten uitgevoerd en opgenomen in het Kunstdossier.

In periode 3 wordt het Kunstdossier beoordeeld. Het Kunstdossier, waaraan gedurende het gehele voorexamenjaar wordt gewerkt en waarin de praktische opdrachten uit alle drie de perioden worden verzameld, telt voor 35% mee in de eindbeoordeling.

Op grond van artikel 50.2 van het Eindexamenbesluit VO wordt het vak CKV beoordeeld met een cijfer dat afgerond meetelt in het combinatiecijfer.

Lesmethode: Kunst uit het vuistje

Toetsen

SE	omschrijving	eindtermen	type	vorm	moment	weging	duur	herkans- baar	SE- stof	CE- stof	schooleigen programma
441	Verdiepen op Film & Theater; ervaringen verbinden zoals opgedaan binnen de domeinen A t/m C	Domein C + D	PO	D	P1	35	n.v.t.	☐	☒	☐	☐
442	Verkennen van de terreinen Kunst en Architectuur	Domein A	PO	D	P2	30	n.v.t.	☐	☒	☐	☐
443	Beoordeling van het kunstdossier CKV Verbreden op de terreinen Muziek en Beeldende Kunst	Domein B	PO	D	P3	35	n.v.t.	☐	☒	☐	☐

Programma van toetsing en afsluiting

Studie:4 HAVO

Vak: culturele en kunstz. vorming

Toelichting:

Type:	Vorm:	Moment:
HD = handelingsdeel	S = schriftelijk	SE = wordt afgenomen tijdens SE-week
PO = praktische opdracht	M = mondeling	P = wordt afgenomen tijdens de les of een ander moment
T = toets	D = divers	n.n.b. = nog niet bekend

De weging van de schoolexamentoetsen is weergegeven in percentages. De duur van de toetsen is weergegeven in minuten.

Als het hokje bij herkansbaar is aangevinkt dan kan de toets eventueel worden herkanst. Wel moeten hierbij de regels voor herkansingen in acht worden genomen die in het examenreglement zijn opgenomen.

Als er een vinkje staat bij Schooleigen programma dan is de inhoud niet expliciet benoemd in het examenprogramma van het CVTE.

Programma van toetsing en afsluiting

Studie:4 HAVO

Vak: profielwerkstuk

Schoolexamens

De instructies voor de vormgeving van het PWS worden beschreven in het PWS boekje, dat bij de start van het PWS-traject wordt uitgedeeld.

Toetsen

SE	omschrijving	eindtermen	type	vorm	moment	weging	duur	herkans- baar	SE- stof	CE- stof	schooleigen programma
441	Fase 1: Onderzoeksopzet Je woont de presentatie bij die bij de introductie wordt gegeven. Je bent verplicht aanwezig op de 'keuzemarkt'. Je werkt samen met een partner drie onderzoeksvragen uit. Je dient een vraag te richten op de avo-vakken, een op de profielvakken en een op de vrije keuze. Let hierbij goed op de eisen die gesteld worden aan de uitvoering		PO	S	P3	10		☐	☒	☐	☒
442	Fase 2: Halfwegbeoordeling Je hebt te horen gekregen waar jij en je partner zijn geplaatst. Je maakt minimaal 1 afspraak met je begeleider om tot een juiste onderzoeksopzet te komen.		PO	S	P3	20		☐	☒	☐	☒

Toelichting:

Type:	Vorm:	Moment:
HD = handelingsdeel	S = schriftelijk	SE = wordt afgenomen tijdens SE-week
PO = praktische opdracht	M = mondeling	P = wordt afgenomen tijdens de les of een ander moment
T = toets	D = divers	n.n.b. = nog niet bekend

De weging van de schoolexamentoetsen is weergegeven in percentages. De duur van de toetsen is weergegeven in minuten.

Als het hokje bij herkansbaar is aangevinkt dan kan de toets eventueel worden herkanst. Wel moeten hierbij de regels voor herkansingen in acht worden genomen die in het examenreglement zijn opgenomen.

Als er een vinkje staat bij Schooleigen programma dan is de inhoud niet expliciet benoemd in het examenprogramma van het CVTE.

Programma van toetsing en afsluiting

Studie:4 HAVO

Vak: Rekenen 3F

Schoolexamens

Dit PTA is bedoeld voor examenleerlingen die havo eindexamen doen en GEEN wiskunde in hun examenvakkenpakket hebben gekozen. Deze leerlingen moeten een schoolexamen rekenen doen. De SE-toetsen hebben tot doel om een leerling rekenkennis en rekenvaardigheden bij te brengen, zodat hij /zij deze paraat heeft en functioneel kan gebruiken. Het eindcijfer van dit schoolexamencijfer wordt vermeld op een bijlage bij de cijferlijst van het diploma en telt niet mee in de zak-/slaagregeling.

Lesmethode: Startrekenen 3F VO Deviant

Toetsen

SE	omschrijving	eindtermen	type	vorm	moment	weging	duur	herkans- baar	SE- stof	CE- stof	schooleigen programma
441	Optellen, aftrekken, vermenigvuldigen, delen, breuken, decimale getallen, handig rekenen, rekenen met rekenregels, schatten en afronden. (Zonder rekenmachine)	Getallen Niveau 3F	T	S	P1	25	50	☒	☒	☐	☐
442	Rekenen met verhoudingen, vereenvoudigen en verkleinen, procenten, procentuele toename en afname. (Met en zonder rekenmachine)	Verhoudingen Niveau 3F	T	S	P2	25	50	☒	☒	☐	☐
443	Rekenen met eenheden, 2D-figuren en oppervlakte, 3D-figuren en inhoud. Tijd, snelheid en schaal. (Met rekenmachine)	Metten & meetkunde Niveau 3F	T	S	P2+P3	25	50	☒	☒	☐	☐
444	Rekenen met tabellen, diagrammen en grafieken aflezen. (Met rekenmachine)	Verbanden Niveau 3F	T	S	P3	25	50	☒	☒	☐	☐

Toelichting:

Type:	Vorm:	Moment:
HD = handelingsdeel	S = schriftelijk	SE = wordt afgenomen tijdens SE-week
PO = praktische opdracht	M = mondeling	P = wordt afgenomen tijdens de les of een ander moment
T = toets	D = divers	n.n.b. = nog niet bekend

De weging van de schoolexamentoetsen is weergegeven in percentages. De duur van de toetsen is weergegeven in minuten.

Als het hokje bij herkansbaar is aangevinkt dan kan de toets eventueel worden herkanst. Wel moeten hierbij de regels voor herkansingen in acht worden genomen die in het examenreglement zijn opgenomen.

Als er een vinkje staat bij Schooleigen programma dan is de inhoud niet expliciet benoemd in het examenprogramma van het CVTE.